

Novi grobovi

JOSEPH M. TOKICH

V Charity bolnišnici je premil včeraj Joseph M. Tokich, stanujoč na 1364 E. 41 St. Doma je bil iz Rakitne, odkoder je prisel v Ameriko leta 1911.

Tukaj zavuča soprogo Mary, rojena Moletski, osem otrok: Mrs. Mary Smigelski, Mildred, Joseph, John, Helen, Robert, Mike in George ter enega vnuka. Pogreb se vrši v petek iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St.

JOSEPHINE KOTNIK

Kakor smo včeraj poročali, je po dolgi bolezni preminila Josephine Kotnik, rojena Jonke, stara 71 let. Doma je bila iz Hornberga v Kočevju, odkoder je prišla v Ameriko pred 58 leti. Bila je članica društva Cvetični Noble št. 450 SNPJ. Soprog Karol je umrl leta 1930.

Tukaj zavuča devet otrok: Mrs. Josephine Butts, John, Emil, Harold, Mrs. Caroline Bolden, Mrs. Mary Fertig, Mrs. Dorothy Weber, Mrs. Katherine Hancock in Edward, 29 vnučkov, devet pravnukov, brata Frank Jonke, v Brooklyn, N. Y., pa štiri sestre: Julija, Leno, Mary in Paulino, brata Josepha in več sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.15 uri iz Želetovske pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Kriština ob 9. uri.

Zalostna vest

Mrs. Frances Rant iz 1080 E. 72 St. je prejela iz stare domovine žalostno vest, da ji je tamkaj dne 27. novembra umrla ljubljena mama Helena Samsa, ki je dočakala častitljivo starost 93 let. Bivala je pri hčer, Alojziji Vodopivec, v vasi Žeje št. 2, Prestranek, fara Slavina pri Postojni. Tamkaj zavuča omenjeno hčer in dva vnuka, tukaj v Ameriki pa hčer Mrs. Rant in več sorodnikov. Bodil pokojnici lahka domača gruda!

V zadnje slovo

Članstvo društva Cvetični Noble št. 450 SNPJ je prošeno, da pride nocoj ob osmih v Želetov pogrebeni zavod na 458 E. 152 St., da izkaže zadnjo čast umrli članici Josephine Kotnik, v sredo ob 9. uri da se po možnosti udeleži njenega pogreba.

ZAOŠTALI ANGLEŽI

LONDON, 29. decembra — Cilj laboristične socializacije angleškega gospodarstva je bil tudi ta, da se postavijo v tovarne novi stroji in se delo modernizira. Amerikanci, ki so pregledali angleški tekstil, trdijo, da se v Angliji potroši dvakrat toliko časa za isto produkcijo kot v Ameriki.

Silvestrova zabava

Frank Znidarsič in John Copić prijazno vabita prijatelje in znanke na silvestrovo zabavo, ki jo pripredita v njuni gostilni Frank & John's Cafe na 1258 Marquette Ave. Servirali bodo okusna okrepila, dobro pijačo in igrala bo fina godba, tako da se bodo posetniki izvrstno zabavili kakor je primereno za poslovitev od starega leta.

POLITIČNA SESTAVA KONGRESA: SLABA VEČINA REPUBLIKANCEV

WASHINGTON, 29. decembra—Prihodnjo soboto se sestane 83. kongres na svoje redno zasedanje. S pravim delom pa bo začel šele potem, ko bo dne 20. januarja nastopil predsedniško mesto general Eisenhower.

Senat, ki ima 96 sedežev, razpolaga z 48 republikanci in 47 demokrati. Senator Wayne Morse iz Oregonia je bil sicer izvoljen na republikanski listi. V zadnjem volilnem predsedniškem boju je nastopil odkrito za demokratskega kandidata Stevensonja in kasneje tudi izstopil iz stranke. Samega sebe je proglašil za neodvisnega. Senator Morse bo važen jezik na tehniki, ker če se bo nagnil k demokratom, republikanci nimajo večine v senatu.

V spodnji zbornici imajo republikanci 221, demokrati pa 211 sedežev. Tudi v spodnji zbornici gre za enega neodvisnega, bivšega republikanca Reamsa iz Toledo, ki je šel večinoma z demokrati. Dva sedeža sta prostota radi smrti dveh kongresnikov, ki sta pripadala demokratski stranki.

Vodja republikancev v senatu, tako se trdi z gotovostjo, bo senator Robert Taft iz Ohio. Demokratske senatorje pa bo vodil senator Johnson iz Texasa.

V spodnji zbornici bo predsednik poslanec Joseph Martin iz Massachusetts, ki je vodil večkrat republikansko manjšino v spodnji zbornici.

Dosedanji predsednik spodnje zbornice Sam Rayburn iz Texasa bo vsled spremenjenega položaja le voditelj demokratske manjšine spodnje zbornice, ne pa predsednik spodnje zbornice.

O delovanju kongresa napoveduje:

Varčevanje, v prvi vrsti v vojaški upravi. Zato naj se za enkrat ukinje nadaljnja dela vojaško-tehničnega značaja, dokler se ne pregleda podrobno vojaški proračun. Sestavi naj se posebno komisija, ki naj da potem poročilo, kje se lahko izvrši varčevanje. Gleda znižanja davkov pa je splošno mnenje—najprvo seči ravnovesje proračuna, torej iste dohodek in iste izdatke, nato pa naj bi se v letu 1954 izvršilo tudi znižanje davkov.

PREVEČ LJUDI JE NA SVETU

WASHINGTON, 29. decembra—Robert Cook, ki je načelnik urada, ki se peče z ljudskim gibanjem in ki je bil sam v raznih državah Afrike in Azije pa tudi Evropo, pravi:

Cloveštvo se prehitro množi. Anglija je preobljudena. Če ne bo imela dovolj blaga za izmenjavo in s tem dobila denar, ji preti lakota.

Italija je preobljudena. Ljudje se ponujajo na delo po nizkih mezeh, na vseh vogalih pa nadlegujejo tuja turista, da jim da kaj zaslužiti, ali kaj kupi od njih.

Od Grčije preko Srednjega do Daljnega vzhoda je polovica ljudi, ki nima pravega življenja. Indija se množi in se nahaja pred lakoto. Mora dobiti kaka sredstva, da omeji rojstva, ker sicer pride do "eksplozije," katere posledice so nedognane. Moderna medicina in moderna tehnika morate brez nadaljnega omejiti število rojstev.

Na Japonskem je sicer kontrola rojstev in je sicer zakonito sredstvo. Toda ker je šte-

NA PRESTOLU NI DOBRO BITI

LONDON, 29. decembra—Britanska dinastija je zamerena v mrežo raznih dvorskih predpisov, pa tudi državnih interesov. S tem pa je zelo omejena osebna svoboda članov dinastije, v prvi vrsti kralja ali kraljice. Sedanjsa kraljica Elizabeta naj bi bila omejena celo—v ljubezni.

Kraljica ima dvoje otrok, princ Charles in princenijo Anne. Vsled smrti svojega očeta Jurija je moralna opustiti potovanje po Daljnem vzhodu. Vest o smrti očeta jo je doletela v britanski koloniji Kenya v vzhodni Afriki.

Predstavniki britanskih dominijov Avstralije in Novo Zelandije so sedaj predpisali kraljici Elizabeti:

Ni več otrok pred letom 1955, ker sicer bo uradno potovanje kraljice Elizabeth v Avstralijo in Novo Zelandijo zoper prekinjeno, če ne odloženo.

Ali se bo mlada kraljica in mati pokorila tej zahtevi?

Zlati vek televizije

V območju televizije se napoveduje:

Prihodnje leto bodo izdelali šest in pol milijona novih televizijskih aparatov. Nastop službe novega predsednika Eisenhowerja dne 20. januarja 1953 bo potom televizije gledalo več ljudi, kot je leta 1900 Amerika imela celokupnega prebivalstva.

Leto 1953 bo pomenilo televiziji važen napredok. Vlada se je bo posluževala, da pride v ozjistik z ljudstvom; ameriški vzgojitelji pa bodo začeli uporabljati televizijo v praktično vzgajne svrhe.

Ameriški cilj televizije je—50,000,000 televizijskih aparatov.

SOLDAT Z REPOM

ANKARA, 29. decembra—Turške vojaške oblasti so rekrutirale 21letnega mladenca Hasana Wildirima. Pri naboru so opazili na njem, da mu izpod hrbitenice raste rep, ki je sedaj dolg že 20 palcev. Vojaški zdravnik se bodo najbrže odločili, da bodo mlademu naborniku rep odstranili s pomočjo operacije. Wildirim sam o sebi trdi, da mu raste rep že od rojstva.

STUDENTJE
ODPRAVLJAJO MEJO

VENTIMIGLIA, Italija, 29. decembra—Več sto francoskih in italijanskih študentov se je sestalo na meji in odstranili vse znake državne meje med Francijo in Italijo. To naj bi bila manifestacija za bodočo evropsko federacijo.

Zdravnik bolan

Dr. Valentin Meršol, ki ima svoj urad nad North American banko, je težko obolel in se nahaja v St. Alexius bolnišnici. Do nadaljnega sporočila ne bo ordiniral. Obiski niso dovoljeni. Želim mu čimprejšnjega okrevalja!

Seja prestavljen

Krožek št. 1 Progresivnih Slovensk ima vsak mesec svojo redno sejo na prvi četrtek. Radi praznika Novega leta dan pa se bo ta seja vršila v januarju na drugi petek, t. j. 9. feb. v dvorani št. 3 Slov. del. doma na Waterloo Rd. Pričetek ob 7.30 uri zvečer. Clanice so proučene, da tozadevno upoštevajo.

LETOS LETO STAVK

WASHINGTON, 29. decembra—Tajništvo za delo je objavilo statistiko stavkovnega gibanja po Ameriki. Iz teh podatkov izhaja, da je bilo leto 1952 letos stavk in v tem pogledu najslabše kar se tiče mirnega razvoja v industriji po vojni.

Ali se je kitajski velikan prebudil? Kaj bo reklo 450,000,000 Kitajcev?

VSEKITAJSKI KOMUNISTIČNI KONGRESU V LETU 1953

Napoleon se je o Kitajski več kot sto let nazaj izrazil: "Kitajska! To je velikan, ki spi. Pustite ga spati. Kajti če ga prebudite, bo vrgel svet iz tečajev." Kitajska komunistična stranka sedaj napoveduje, da se bo leta 1953 po uspešno končani revoluciji leta 1949 lahko že vršil vsekitajski komunistični kongres, ki bo določil, kakšna naj bo končno ustava celinske Kitajske in volilni zakon.

Pekinski radio, ki je prenašal ta sklep kitajskih komunističnih vlade, je obenem dal komentar, da do sedaj ni bilo mogoče izvesti vseh programov stranke in da je bilo treba časa, da se je zboljšalo gospodarsko in da so se utrdile domače razmere.

Kitajska da stopa v novo dobo gospodarskega razvoja, ki bo vršil po načrtu, pravi komentator in dostavlja:

Kitajski komunisti so sprejeli petletni gospodarski načrt in to po ruskem vzoru. Načrt pa ima za cilj, da se Kitajska industrializira.

Kitajska—središče zanimanja

General Eisenhower je v volumnu boju najavil, da će bo izvoljen za predsednika, bo šel na Korejo in bo čimprej končal vojno na Koreji. Eisenhower je bil izvoljen in je tudi šel na Korejo. Na Koreji pa je na komunistični strani glavna sila komunistična celinska Kitajska in ne toliko—severna Koreja. Komunistična Kitajska bo torej glavna sili komunistične celinske Kitajske in ne nežljena severna Koreja. Komunistična Kitajska je odstranila starodavni dinastični režim. Z dinastijo so poskušali leta 1915, vendar je ta poiskus propadel. Vodja te revolucije je bil San Yatzen. Revolucija je bila meščanskega značaja in je uživala vso rusko podporo.

Revolucionar Sun je umrl leta 1925. Njegova smrt je pomenila veliko razpoko v kitajskih prebujenih nacionalnih vrstah, ki je razpokal na njih več zamaskir. Od takrat naprej gre borba med Čiang Kajšekom, ki je izrazil samodržec in antikomunist in med kitajskimi komunisti. Borba se je nadaljevala skozi vso dobo med vojno, dokler niso komunisti v letu 1948 začeli z izrazito komunistično revolucijo v severni Kitajski in Mandžuriji, leta 1949 pa svojo revolucijo po celi Kitajski uspešno zaključili.

Amerika je bila v tem dvoboju aktivno sodelovala. Dala je dve milijardi dolarjev pomoči in sicer v obliki orožja, hrane, zdravil, pa tudi denarja. V političnem dvoboji se je zavzela kompromis, za veliko agrarno reformo in je obljubila, da da taki Kitajski naknadno posojilo.

Kriva Čiang Kajšeka

Iz vseh poročil uradnega in neuradnega značaja izhaja, da se Čiang Kajšek ni znašel v času, v katerem je živel. Čiang Kajšek je diktator. Veliko je govoril o demokraciji, ničesar pa storil v tej smeri. Kritika njegovega režima je bila brezobjektiva in delansposobna. Čiang Kajšek je zgubil zaupanje kitajskega delavstva, kateremu ni dal ničesar in kitajskoga kmene.

MOJE ŽIVLJENJE—TVOJA SMRT

FRANKFURT, Nemčija, 29. decembra—Ko gleda večina Nemcev Zapadne Nemčije z upanjem v januar 1953, ko naj se z Nemčijo sklene mirovna pogoda, pa kateri bo Nemčija postala zoper svobodna, ni istega razpoloženja pri Amerikancih vseh vrst, ki se nahajajo v Nemčiji.

V Zapadni Nemčiji živi kakih 300,000 Amerikancev, ki vedijo pod streho okupacije. Gre za vojake, uradnike, razne strokovnjake in za njihove žene in otroke. Vsi imajo posebne šole, Amerikanci sami pa svoje brivnice, gasolinske postaje, hotele in lastne trgovine, kjer dobijo blago po cenah, ki veljajo v Ameriki na debelo. Galon gasolina stane sedaj Amerikanca 16 centov, dočim bo moral plačati v "enakopravnosti" z Nemci po 60 centov. Vozno dovoljenje za avtomobil stane Amerikanca sedaj en dolar na leto, dočim morajo Nemci plačevati \$50 do \$225, kar je pač velik avtomobil.

Vsi privilegi na splošno bodo odpadli in Amerikanci bodo morali, kolikor bodo še v Nemčiji ostali, redoma plačati iste davke, kot jih plačujejo Nemci. Tudi med trgovinami ne bo nobene razlike.

Staro pravilo, da tvoja smrt—moje življenje in obratno . . .

ta, kateremu ni dal agrarne reforme in s tem zemlje v lastno obdelovanje.

Kitajski komunisti sedaj najavljajo, da bodo dali Kitajski notranji gospodarski in politični sistem, ki naj sloni na vseh do sedaj pridobljenih skupinah. Prvo vprašanje bo ali bo kitajski kmet, ki je dobil zemljo v lastno obdelovanje, ostal samostojni zasebni lastnik, ali pa ga bo vlada silila razne kmetijske zadruge po vzoru Rusije. Ne manjka glasov, ki vedo povedati, da bi bilo golo posnemanje ruskega družabnega reda za Kitajsko usodna napaka in da je kitajski vladi svetovati, naj pusti kmetia kot privatnega lastnika in na naj ne da zemlje v skupno obdelovanje.

Ce je napovedana industrializacija Kitajske, potem mora Kit

FRANCE BEVK:

T A T

Godba ob vrtljaku je zoprno ko bo spet prišla nedelja in bomo skripala, leseni konji z vozovi so hiteli po svoji sredobežni poti. Na strelščih so pokale puške, gugalni čolni so se zibali v velikem loku. Pred zverinjakom se je pačila opica in kazala zobe; podobe so predstavljale v kričečih barvah življenje po pragozdih in prerijah, izza platna pa se je oglašalo renčanje in rjovje. Pred cirkusom je stal našmljen in pobaran klovn z večnim smehom na lichen. Ob panorami je vabil mož kozavega obraza ljudi, naj vstopijo.

Strme sem gledal. Ko da se je pol pravljičnega sveta zngelito na kup in se za majhno vstopnilo ponuja—ne knjiga, ne podoba, ampak resnično življenje. Ko sem se nekoč preveč pribil stopnicam zverinjaka, me je komedijant potegnil za rokav: "Alo noter! Samo petnajst krajcarjev!" Bilo me je sram. Ni sem imel denarja. Vse mi je vrvelo pred očmi, plesalo v živih barvah.

Vsi vajenci so govorili na vodnjaku o tem tako živo, da sem trepetal. Vsak je kaj videl. Celo Jurko je bil v zverinjaku in cirkusu, oponašati je znal opico in klovna, silno se je pačil in ločil. Žela, da bi videl, kaj skriva tisto rjavo platno, je bila od dne do dne bolj goreča.

Gospod je bil trd. Zaman sva čakala z Josijem, da bi sprevidel in nama rekel. Pa se še zmenil ni, ko sva omjenjala in povedovala, kar sva slišala. Josi ga je vprašala: "Ali greva?"

"Pojdita!" je dejal in zri ne-premično skozi okno na trg.

Razvesila sva se: "Ali se greva napravljat?"

"Pojdita!"

Ko sva se napravila, sva prišla v trgovino: "Zdaj greva."

"Pojdita!"

Spopledala sva se in obstala. "Saj nimava denarja."

"Zakaj pa silita?" Ni se obrnil od okna ves ta čas. Vihal je brke in gledal po trgu. Josi se je postavil v kot in grizel nohte, jaz sem se smejal. Drugi večer je prosil Josi, če sme k materi. Dovolili so mu. Ko se je vrnil pozno domov, sem že spal. Zbudil me je in začel pripovedovati o cirkusu s tako živo vnemo in natančnostjo, da sem se čudil.

"Ali si bil notri?"

"Ne," je dejal zamoklo in uprigled vame. Potem sva molčala.

V soboto zvečer ni bilo Josija doma, gospod in gospa sta večerjala, Jurko pa je prišel v trgovino in mi je povedal, da pojde spet v cirkus. Obraz mu je sijal. "Pojdi še ti!"

Bilo mi je grenko, čeprav sem se naredil, ko da bi mi nič ne bilo. Tisti večer je šla cirkuska godba skozi mesto. Naslonil sem čelo na steklo in zrl za njo. Kričeci glasovi so sili in možeg, mamili srce in možgane. Kaj je notri? Ne more biti brez pomena zame, ne, čisto gotovo ne! Še Josi je bil v cirkusu, prav go-to: kako bi sicer tako natančno vedel? Kje je dobil denar? Morda mu ga je dala mati, prijatelj... Ko bi imel vsaj pet krajcarjev, da bi se peljal na vrtljaku!

"Kaj delaš, pobriši prah!"

Tako sem stopil opoldne, ko smo zaprli prodajalno, z denarjem v žepu na sončni trg, ki se je blestel ko bela ruta.

*Obstal sem ko pribit, kri mi je zledenela, pred menoj je stal moj oče. Bil je majhen, upognjen, truden, na zgubanem čelu si mubral skrb.

"Pisali so mi naj hitro pridem. Sinoči sem dobil pismo in hodil sem vso noč. Kaj pa je bilo?" Gledal me je nepremično. Kako je mogoče vreči v obraz tisto besedo? Kako je mogoče?

"Nekaj... nekaj... Nikar ne bodite hudi!"

"Le povej!" Očetov glas je bil mehak. "Le povej!"

"Pri meni so dobili denar," sem izječal in se sklonil.

"Tisto krono od mene? Bom že govoril..."

"Ne... ne... vzel sem ga..."

Oče je prebedel in pomislil. Misil je minutu, dve, tri minute in molčal, molčal. Nazadnje se mu je utrgalo: "Od mene se tega nisi učil."

(Odlomek)

Nobelova nagrada za medicino

PODELJENA PETNAJSTIČ

O podoblitvi letošnje Nobelove nagrade za fiziologijo in medicino se je že poročalo. Prisodili so jo ameriškemu znanstveniku dr. Selmanu Waksmanu z univerze v New Jersey. Odkar je Robert Koch leta 1905 dobil Nobelovo nagrado, ker je odkril bacil tuberkuloze in tuberkulin, je to prvikrat spet odlikovanje znanstvenika, ki je vse svoje življenje posvetil zatiranju tuberkuloze. Waksman meni, da živimo v stoletju antibiotikov in s svojimi sodelavci išče nova "čudežna zdravila," kar mnogi imenujejo antibiotike. Nobelova nagrada za izredne uspehe na področju medicine je bila letos podljena petnajstič.

Bal sem se pripogniti, da mi ne bi padel na tla. Bal sem se pogledati ljudem v oči. Delal sem pridno, kakor bi hotel, delom vse zabrisati. Josi je pisal nalogu, jaz sem sedel ob oknu. Tat!

Naj sem zagovorjal v mislih svoje dejanje kakorkoli, oglašal se je en sam zaključek: tat! Še v mislih nisem izpogovoril te besede, a vsako raznoljubje se je končalo z jasnim občutkom: tat! Zaradi petnajstih krajcarjev! Vrgel bi jih skozi okno, po-teptal: tat! Opraviceval sem se. Pa se je oglašalo: vem, vem, a vendar bi ne smel. Zazdela se mi je, da vidim očeta in mater: "Povej!" S krvavčim srcem bi mi mati dala tisti denar, da bi ga položil nazaj v predal. In vendar mi je še vedno pelo: tat!

Vstal bi in nesel denar gospodarju, ki sedajdele presteva dnevniki skupiček. Morda je zapazil, da manjka petnajst krajcarjev. Del bi mu jih: "Nate! Misil sem ukrusti, pa nočem. Nate!" Ali ne bi zardel in mi dal še deset krajcarjev povrhu: Na, pa še v panorama poglej! Ne, ne! Poznam ga. Zavpil bi: Tat, tat!

Sklenil sem, da položim drugi dan dopoldne denar nazaj v predal. Na vsak način, ni druge poti! Ne grem v zverinjak, ne grem!

Drugi dan nisem bil ne trenutek sam v prodajalni. Denarja nisem imel več za ukradenega, le pomotoma je zašel v moj žep. Denem ga nazaj, srce se oddane, glavo kvišku!

Gospod je stal ob oknu in gledal po trgu. Ž levico sem vzel denar med dva prsta, z desnico sem hotel odpreti predal, polžiti tiho vanj... Prijet sem za ročaj in naglo odmaknil roko. Če se gospod ta hip odmakne, ali ne utegne reči, da sem kralj? No, ni se obrnil in denar bi bil lahko že v predalu. Zopet sem prijet za ročaj. Gospod se je obrnil in oči so obvisele na meni.

"Kaj delaš, pobriši prah!"

Tako sem stopil opoldne, ko smo zaprli prodajalno, z denarjem v žepu na sončni trg, ki se je blestel ko bela ruta.

NAJVEČJI SLAP NA SVETU JE V JUŽNI AMERIKI

Največji slap na svetu je na meji med Brazilijo in Argentino. Visok je nad 63 metrov, širok pa nad 700 metrov. To naravno čudo je v južnoameriškem pragozd ob reki Rio Parana, dolgi nad 3,000 kilometrov. Za Amazono je ta reka druga največja na južnoameriškem kontinentu. Ob izlivu tvori z Rio Uruguay sloveč Rio de la Plata. Na ravnom, z bunjo vegetacijo preprečenem bregu se vrsta pragozd in livade, na katerih se pasejo črede živine. Pri pristaniščem mestu Encarnacion je Alto Parana široka že kaže tri kilometre, proti izviru pa komaj 500 metrov.

Med drevje se odpira pogled na brazilske slape, ki je še mogočnejši od argentinskega in ki mu pravijo Garganta del diabolo (Hudičeve grlo). Ta slap po svojem obsegu daleč prekaša svetovno znane Niagarske slape. Vse področje je spremenjeno v nacionalni park.

Društveni koledar DECEMBER

31. decembra, sreda—Silvestrovna zabava Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

31. decembra, sreda—Silvestrov večer SND in Kluba društva SND v obeh dvoranah.

JANUARJA 1953

3. januarja, sobota—Veselica društva Napredne Slovenke št. 137 SNPJ v SND.

10. januarja, sobota—Veselica društva Clevelandki Slovenci št. 14 SDZ v SND.

17. januarja, sobota—Veselica društva Glas clev. delavcev št. 9 SDZ v SND.

18. januarja, nedelja—Koncert Eddy Kenika in Josephine Petrovčič v SND.

24. januarja, sobota—Veselica društva Ložka dolina v SND.

31. januarja, sobota—Veselica krožka št. 2 Prog. Slov. v SND.

FEBRUARJA

1. februarja, nedelja—Koncert zborov Slovan v avditoriju Slov. nar. doma, St. Clair Ave.

7. februarja, sobota—Veselica društva France Prešeren št. 17 SDZ v SND.

14. februarja, sobota—Veselica društva Cleveland št. 126 SNPJ v SND.

15. februarja, nedelja—Predstava dram. zborov Ivan Cankar v SND.

KOMPONIST WOLFGANG AMADEUS MOZART

Komponist Wolfgang Amadeus Mozart je bil s svojimi šestimi leti starosti znan kot virtuz in komponist. Živel je malo časa, saj je umrl leta 1791, star komaj 36 let. Klub kratkemu življenju je zapustil človeštvu precej glasbenih del. Med njimi so gotovo najbolj znani operi Don Juan in Čarobna piščalka.

PRVI FILMSKI ATELJE V PARIZU

Pri filmski atelje so zgradili Francouzi leta 1896 v Parizu. Bil je kaj enostaven. Poleg nekaterih primitivnih snemalnih naprav je imel še razvijalnico (kemični odsek) in nekoliko kulis, ki so imele podobno vlogo kot kulisse v gledališčih. Tokrat so bili mnjenja, da bi kinematograf mogel služiti za zabavo največ šest mesecev, potem bi se ga ljudje naveličali in moral bi v likvidacijo. Danes se s tem mnenjem ne bi mogli strinjati, saj so najbolj obiskana prav podjetja, ki predvajajo filme.

PEVSKI ZBOR "JADRAN"

priredi

VEČERJO IN PLES

na Silvestrov večer—31. dec. v SLOV. DEL. DOMU na Waterloo Rd. VEČERJA SE SERVIRA od 7. do 10. ure Igra RICHARD VADNALOV ORKESTER VEČERJA STANE \$2.00

IZ URADA SLOV. NAR. DOMA NA ST. CLAIR AVE., CLEVELAND 3, OHIO

Tem potom se obvešča vsa društva spadajoča k Slov. nar. domu, in njih izvoljene zastopnike, kakor tudi posamezne solastnike certifikatov SND, da se vrši

GLAVNO LETNO ZBOROVANJE

vseh lastnikov certifikatov S. N. Doma

V ČETRTEK, DNE 8. JANUARJA 1953

V AUDITORIJU SND

Pričetek ob 8. uri zvečer

Na tem zborovanju se bo podalo letno poročilo direktorija o poslovanju za leto 1952

Društva in posamezni solastniki so vabljeni, da se udeležijo

DIREKTORIJ SLOV. NAR. DOMA

V vsaki slovenski družini, ki se

zanima za napredek in razvoj Slo-

vencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

pričlubljene povesti

CUNARD LINE

Holidays Are Cooky Days

Cookies for the small fry... pastries for the grown-ups... what would the holidays be without 'em? But they're so hard to make and they take so much time, you're more than apt to say. Well, we'll have to disagree, wholeheartedly, with both complaints. We've just learned about a remarkable cookie and pastry press that will make you a qualified pastry chef, only minutes after you've first tried it. All but automatic, it really takes all the trial and trouble and fear of failure out of making the very prettiest kinds of holiday cookies.

Cream puffs, meringue shells, eclairs, lady fingers... all these, too, can be quick, easy, and inexpensive, with this practical press. But, it's children first, at holiday time. So, here's a cooky recipe that youngsters love, straight from the pages of the reliable Mirro Cook Book.

1 cup shortening   2½ cups sifted flour   Dash of salt
¾ cup sugar   ½ teaspoon baking   1 teaspoon almond powder
1 egg   extract

1. Cream shortening, adding sugar gradually.
2. Add egg, unbeatened, sifted dry ingredients, and extract. Mix well.
3. Fill the Mirro Press. Form cookies on ungreased Mirro Cooky Sheet.
4. Bake 10-12 minutes, at 400°. Yield: about 5 dozen cookies.
(For colored dough, use vegetable coloring.)

You'll find this popular press in many of the stores. You can tell it by its gaily colored carton, that holds and stores the press, forming plates, pastry tips, and complete recipes and instructions. (Afterthought: what a nice present this would be!)

Igra

HABAT ORKESTRA

Vstopnina \$1.00

WARWICK DEEPING

USODOVEC

ROMAN

(Nadaljevanje)

"Vraga!" je dejal Leslie. "Zato bi bili morali poskrbeti. Pa kaj, ko je bil videti tako trden?" Nalil si je obilnejši požrek whiskyja kakor po navadi in se zaledal v končke ženinih čevljev. Priznal je, da ga odgovornost hudo teži. Grde govorice se širijo; a njemu, Biddlephu, se zdi gospod Gaiter sumljivejši od vseh govoric.

"Kar razumeti ne morem Freama, da se je spajdaš z njim. Prav nič mu ni bilo treba. Kdor zna sam striči svojo ovoce, ne potrebuje nobenega pomagača. In Fream je zaslužil kakor malokdo."

Klara je pomisila.

"Izpremenil se je," je dejala.

"Izpremenil! Kako?"

"Ne morem ti razložiti. Nekam drugačen je postal — odkar sta se vzel. Podoba je, da nista popolnoma srečna — vsaj v nemem oziru ne — —"

"O, tako hudo spet ni, dušica stara, Maryji je postal, da je veselje. A ta izprememba — —? In razen tega — v čem bi mogel zakon izpremeniti človekove poslovne zmožnosti?"

Tega mu nj mogla pojasniti, čeprav je bila uganila, da je nekaj drugače.

"Na primer, če bi človek izgubil zaupanje vase?"

"Zakaj bi ga izgubil? Morda hočeš reči, da ga je zakon — razočaral — —?"

Pričimala je.

"Nemara da."

"Oh, več kaj, dragica, Maryček v Dalilni vlogi! To je malce prehudo. Storila je vse, kar si je človek Freamovega kova le mogel želite. Bila mu je mična okrasna figurica na Gričkem gradu; prava razkošna ženica."

"Da, Mary se je izvrstno obnesla," je rekla sestra. "Videti je tudi, da ne pozna skrbi. Prav za prav bi morala biti pametna."

Leslie je že hotel odpreti ustata, da možu ni treba ženi vsega povedati, pa se je premislil, čeprav je Klara tudi tako uganila, kaj mu je na jeziku.

"Lahko bi govoril s Freamom, pa me nič kaj ne miče. Takisto je, kakor da bi vprašal človeka, ali je njegov čel založen. Bolje bo, da ti potipaš Maryjo za žlico."

"Na kaj naj se sklicujem? Na nekaj govoric?"

"Nu, nu — to prepustim tebi. Osebno si vrlega Percivala ne morem misliti kot junaka borzne senzacije. Seveda — tudi Gaiter utegne biti poštenjak, čeprav smrdi po dehorju."

In ker je bil optimist, je pustil stvar ob tem.

Med tem, ko je njen bolni grand lovil po Hampshirevem ribe, se je Mary odpravila na drugo romanje v Sussex, spet s polno jedilno košarico in z zagotovilom mojstra "Weyfleet-ske garaže," da je "Cherry" v brezhibnem stanju. V enakem stanju je bila tudi milostiva. Sama pri sebi se je kar muzala od skrivnostne radovednosti. Vitke noge so ji drhle. Zdaj ni bil več čas trobentic, zvončnice so cvele. Furje je bil vzel tiste trobentice z lese; Mary se je bila v temi še enkrat vrnila po poljski poti in videla, da jih ni bilo več. Kako bi mogla vedeti, da so igrale v usodovskem ribnjaku Ofelijino vlogo? Čas zvončnic v Klinovcu! Misel, da naj ga imenuje Rozino hrastje, se ji je upirala. Pa ne, da bi bila imena namen, razsajati med cvečnicami kakor tisti zoprni ljudje, ki se ob nedeljah usujejo na

3

Popoldanska nevihta v majniku; nenavaden in nepričakovani dogodek!

Mary se je bila že drugič drznila v Klinovec in je ta mah se dela na pepelnatosivem štoru posikanega hrasta sredi tolmušnjih cvetlic. Divje vijolice, cvetke brez duha, so jo gledale izmed mrtvega hrastovega lista; a zvončnice so dehtele tako, da ni bilo treba druge dišave. Zrak je bil tih in soparen, naščen z vonjem cvetlic. Listno popje na hrastu je bronasto rumeno, leskovi grmi so se odevali v rumenkasto zelen, in bolj ko se je nebo mračilo, živejše so postajale vse te barve.

Toda Usodovec je bil samo velik oblak, ki je plaval nad susšekimi griči. Mary se ni marala svetno, ukvarjati z njim; samo nekaj uric je hotela ostati v "Hiši z zelenimi vetrnicami," v svojem selskem dvoru na Susšekem, in se pričipati, ali posrečnica opravlja svojo dolžnost in ali je vrt starega Heskeha urejen. Ljubka pobožnost jo je gnala. Hotela je pustiti vrt prav takšen, kakor je bil za očetovih dni, s sladkim grahom na istem kraju in z dalijami okoli zimke zeleni.

Tako hudo sodobna je bila in še tako silno mlada. Življenje ji je bilo igra, partija tenisa; človek se je moral težko ubijati s svojimi drobnimi zabavicami, da bi ušel dolgočasu, in mu vendar ni ušel. Maryji, ki se je bila nalič bežeci vili resila hotljivega favna, je bila puščoba povsod za petami in jo celo vse bolj in bolj dohajala. Niti zavedala se ni, da je živel v njenem malem raju še obilo drugih naveličanih ljudi.

Tako je v tej začenjajoči se sestoti duše prinesla svojo čutljivo igravost v "Hišo z zelenimi vetrnicami," in ker je bila to pot nekoliko bolj družabne, morda tudi nekoliko previdnejše volje kakor prvič, je splavala k Perrivaleovim in Twistovim ter jih povabila k sebi na čaj. Postrežnica, ki ji je bila za časa napovedala svoj prihod, je bila zakurila v štedilnik in kamin, postala poseljno v pomila posodo.

"Cherryja" je poslala k Andrewsu v garažo. Mladi Blossom je z Usodovca prinesel mleko; kar rumeno je bilo od smetane. Za goste si je nadela vedro otožen obraz. Pokazala jim je vrt.

"Mislim ga pustiti čisto takega, kakršen je bil."

Gospe Perrivaleovi, dobrin preprosti duši, se je zdeli Mary kab dobrodejno izpremenjena. "Premila ženica je, toliko ljubeznejša kakor prej." Stari Perrivale, ki je bil v obraz podoben staremu, nesramnemu mačku, je pa rajši pojasmjeval gladko prijaznost gospe Freamove z vplivom drugačnega okolja. "Zdaj ima več mleka v kavi in več smetane na njej. Naučila se jo je lizati." Prizanesljivo se je muzal ženinemu navdušenju in jo imel le še tem rajši, vedoč, da bi se bil popolnoma skisal, če bi nje ne bilo. A kaj je neki delalo to gladko mestno mačtu na Susšekem? Menda ni lovio poljskih miši? Potepenim mačkam se rado zgodi, da vtaknejo glavo v zanko za kunce.

4

Obraz mu je potemnel, kakor da bi legla nanj mrkoba hudournega neba.

Tisti mah se je značaj njenega strahu izpremenil. Začutila je, da se boji njega in njegove hiše; a to je bil drugačen strah, bolj človeški in ne tako brezumen kakor strah pred nevihto. Radovednost je bila v njem in drget razburjenja.

"Nikar ne zamerite . . . Ali sem prevedriti?"

Sprej je pogledal. Kako bi bila mogla slutiti, da prihaja našemljenja v tuj spomin, z močnimi lasmi in obrazom in s šumom lijocega dežja za spremljavo? Prav takole je bila Riza Roza k njemu; in vendar, kolikanj drugačen je bil njen prihod.

Skeleča bol ga je presunila. Kako je pogresal ženinh resilnih rok! In zdaj — to nepotrebitno bitje, ki je spreplašen, zbeganim, klavnim obrazom prifotalo iz nevihte v hišo!

"Sedite." Beseda je bila povelje, in Mary je ubogala in rahlo stopila k starim zofij pod oknom.

"Prosim, ne dajte se motiti — —"

Naglo, trdo jo je pogledal, kakor da bi hotel reči: "Ne dam se, milostiva. Če ste se pa prisli igrat z menoj — varujte se. Že takrat ste se igrali — o, nisem pozabil, ne." Krenil je bil po sebi in se naslonil na mizo; ko ji je vrgel tisti vsevedni, trdi pogled, je vzdrgnil oči proti zahodnemu oknu in zastrmel v dež, ki je il-

gledat. Saj bo kmalu minilo — —"

Furze ji je na pol obračal hrbet; obesil je kotlič nazaj na kačelj in trenutek ali kaj strmej v ogenj, med tem ko je Mary hlastno begala z očni po sobi. Bila je takšna, kakršno jo je imela od kraja v spominu: skobelnik je stal tam kakor prvi dan, vse je bilo razmetano in vse je izražalo robato moškost. Zena mu ni bila predrugačila navad — ali se je bil pa nemara vrnil k njim? In zakaj je ni povabil, nai sede?

Vzravnal se je; pogledal pa ni nje, ampak skozi zahodno okno. Strogi izraz njegovega obličja jo je presentel.

"Sedite."

Beseda je bila povelje, in Mary je ubogala in rahlo stopila k starim zofij pod oknom.

"Prosim, ne dajte se motiti — —"

Naglo, trdo jo je pogledal, kakor da bi hotel reči: "Ne dam se, milostiva. Če ste se pa prisli igrat z menoj — varujte se. Že takrat ste se igrali — o, nisem pozabil, ne." Krenil je bil po sebi in se naslonil na mizo; ko ji je vrgel tisti vsevedni, trdi pogled, je vzdrgnil oči proti zahodnemu oknu in zastrmel v dež, ki je il-

z neba. Njegov molk je bil podoben molku neba pred gromom, a Mary je bila vajena življenja zraven nemača. Misila je, da spravlja Furze v zadrgo.

"Bojim se, da boste moralci, dokler ne mine."

Zdrznila se je pred bliskom, ki je udaril — tako se je zdele — prav blizu hiše. A dasi je Arnold videl njen zdrzljaj, vendar na njegovem obrazu ni bilo opaziti sočutja.

"Ob nevihti sem bila že od nekdaj hudo strahopetna."

Spet tisti trdi, večji pogled.

"Ne le ob nevihti, ampak tudi drugače," je pomenil. "Tudi zdaj bi se moralata — še drugih reči kakor bliska." Misil je tudi, da je neznanca predzrznica in da sta trijet in zdrzavanje samo del njenih igre. Menda ga ni izvila — —? Bilo je, kakor da bi se zbral; počasi je krenil k vratom v sobo gospo Damaride, jih odpril in izgulin Maryji izpred oči. Uglibal je, kaj neki dela tam; spomnila se je, kako je bila ubila rožnato ročko za mleko; nemara da je moral zapreti okno. In potem ga je začula, kako je s težko roko udaril na klavirju tri akorde. Primaknil si je bil stol in odpril pokrov; in zdaj je sedel in igral Schumann, med tem ko se je nebo treslo in je voda grotljaje drila po žlebovih in ceveh.

(Dalej vpravljajte)

NAPRODAJ

OGLEJTE SI TA DOBER NAKUP

Radi odhoda lastnika v Arizonu, se mora prodati dobro posestvo na E. 55 St. blizu St. Clair Ave. Ima tri stanovanja po štiri sobe vsake, in trgovski prostor, zelo primeren za mesnico ali prodajalno mehkih pijač in pive.

Naprodaj imamo tri gostilne z D-5 licencami, s stanovanji poleg. Za podrobnosti poklicite ali se obrnite na

A. JELARČIČ

VU 3-2239

Realtor

Chicago, Ill.

REAL ESTATE FOR SALE

6 ROOM BRICK HOME, 4 years old, Full basement. Oil automatic heat. Garage. Lot 58x131. Landscaped.

Elmhurst 6465-R

5 ROOM FRAME BUILDING — Furnished complete. All modern appliances. 2 car garage. Good location. \$9,500. 35th & Lowe.

Yards 7-3949

Good Opportunity to buy BARBER SHOP — 2 barbers working steady. Well established business. Selling due to other interests. Best offer. See to appreciate.

6 E. Ontario, DElaware 7-9415

Beautifully new remodeled 235 Bed Hospital has critical need for REGISTERED NURSES and responsible NURSES AIDES

20 to 35 Must have at least 6 months previous hospital experience

Also DIETICIAN

Assisting in Special Diet Work Our Wages are Top Unusual cooperative and congenital working conditions

SILVER CROSS

HOSPITAL

Joliet Illinois

RUFEN SIE

Clinton Smith — Phone 6-6103

STANOVANJE V NAJEM

Po Novemu letu se odda v najem stanovanje s 5 sobami; fornez na plin, avtomatični vodni grelec. Njenina okrog \$50. Odda se odraži družini. Pustite, ime in naslov v uradu tega lista.

WIDGOT'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St., IV 1-6939

Se priporočamo za izdelavo portretov, družinskih in vseh drugih slik po zmernih cenah.

ODPRTO OB NEDELJAH

ZDRAVJE

je odvisno od toplo-
te, to daje črnočrno
zdravje, krov v
polni mesec, da odprav-
ljavam, odvisno z
slab obrok krv
Stolnici družin je
rabijo v hvaljivo.

Vprašajte, oglejte si

CHERNE HEALTH BATH

6904 St. Clair Ave. EXPress 1-8265

Cleveland 3, Ohio

CHICAGO, ILL.

FOR BEST

RESULTS IN

ADVERTISING

CALL

DEarborn 2-3179

NEW YEAR'S

GREETINGS

Basta Musil & Co.

3919 WEST 26th STREET

Extends

New Year's Greetings to All Looks Forward to 1953 Patronage

FINEST STEAMSHIP - AIR TO EUROPE